

SANAYİ DÜNYASI İÇİN GİDİŞATA DAİR NOTLAR

TRENDS UPDATE

22.08.2025(Periyodik Yayın Değildir)

Research İstanbul'un 2 bin katılımcıyla yaptığı "Türkiye Raporu 2025" sonrası ülkemizde "tırışkadan işler" tartışması başladı çünkü; her beş çalışandan ikisi, kendi pozisyonu ortadan kalksa kurumunun ya hiç etkilenmeyeceğini ya da çok az etkileneceğini düşünüyor:

Sizce çalıştığınız pozisyon olmasa, çalıştığınız kurum ne ölçüde etkilenirdi?

Böyle olunca da Türkiye’de çalışan verimliliği tartışmaları alevleniyor. Türk şirketleri ile yabancı şirketler arasındaki “kişi başına ciro, kişi başına EBITDA” gibi verimlilik benchmark’ları genellikle Türk şirketleri aleyhine verimsizlik sonuçlarını veriyor.

10 üzerinden	Masabaşı işte çalışan	Beden gücüyle çalışan
İmkanım olsaydı yaptığım işi değiştirirdim	39	63
Maddi güvencem olsa hiç çalışmazdım	45	51
Haftada 5 gün, günde 8 saat çalışılmasını gereksiz buluyorum	44	45

Çalışanların yarısına yakınını “maddi güvence olsa çalışmam” diyor ve yüksek oranda iş değiştirme isteği var.

10 üzerinden	Masabaşı işte çalışan	Beden gücüyle çalışan
Elde ettiğiniz gelirden bağımsız olarak işinizden ne kadar tatmin duyuyorsunuz?	6,5	5,2

*** * ***

Devlet kaynaklı istatistiklerdeki “pembe” sonuçlara karşın; reel sektör kaynaklı istatistikler farklı sonuçlar veriyor. Birleşmiş Markalar Derneği’nin (BMD) çatısı altındaki 518 markayla yaptığı Temmuz ayı anketine göre:

- Üyelerin %65'i, Temmuz ayı cirosunun Haziran cirosunun gerisinde kaldığını ve %57'si ise satış adetlerinde düşüş olduğunu bildirdi.
- Yıllık bazda bakıldığında ise her 4 üyeden 3'ünün cirosunun (zaten düşük olan) tüketici fiyat endeksinin de altında kaldığı görüldü.

Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron: Avrupa Ukrayna'da "havada, denizde ve karada" operasyonlar yürütmek üzere İngiliz, Fransız, Alman, Türk ve diğerlerinden oluşan "güvence güçleri" konuşlandırmaya hazır.

Bu açıklama doğru ise; Ukrayna'da "havada, denizde ve karada" operasyonlar düzenleyecek Türk askerleri olacak. Böyle olur ise Rusya'dan turist gelir mi? Rusya'ya mal satılabilir mi?

ABD Avrupa'ya ek gümrük vergileri koyacağını açıklayınca Türkiye için avantaj olacağını açıklamış idik. Oysaki ABD bu vergileri genellikle tehdit ve istediğini yaptırtma aracı olarak kullanıyor. ABD Avrupa'ya Rus

doğalgazı yerine sıvılaştırılmış ABD doğalgazı almayı kabul ettirince durum değışti.

Avrupa Birliğı ve ABD arasında geçen ay üzerinde uzlaşılın ticaret anlaşması kapsamında AB ürünlerine yüzde 15’lik karşılıklı tarife uygulanacak, sanayi mallarındaki gümrük vergileri kaldırılacak, enerji ve teknoloji yatırımları artırılacak.

* * *

Tezmaksan Grup CEO’su Hakan Aydoğdu (NBE): Toplam ciromuzun yüzde 40-45’ini ihracattan elde ediyoruz. Öncelikli hedefimiz, yıl içinde ikinci fabrikamızın temelini atmak. Bu tesiste, Türkiye’de daha önce üretilmemiş olan 9 eksenli bir makine üretimine başlamayı planlıyoruz

* * *

NBE: 2024 itibarıyla küresel robot pazarı hacmi yaklaşık 80 milyar dolar seviyesine ulaştı. Bu pazarın 2030 yılına kadar 200 milyar doları aşması bekleniyor. Sektörün yıllık bileşik büyüme oranı yüzde 15 ila 20 arasında. Robot teknolojilerinin alt kırılımlarına göz attığımızda yapay zeka, makine öğrenimi, görsel algı ve doğāl dil işleme entegrasyonu en çok büyüme gösteren alanlar.

2024'te yapay zeka destekli robotik pazarı yaklaşık 20 milyar dolar büyüklüğüne ulaştı.

İş birlikçi robot pazarının 2030 yılına kadar 10 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Bu robotların kurulumları ise genellikle KOBİ'lerde, düşük maliyetli, insanla yan yana çalışabilecek robot ihtiyacına cevap veriyor.

Sanayide robot kullanımı hala Avrupa ortalamasının altında, ancak otomotiv ve beyaz eşya sektöründe hızla artıyor.

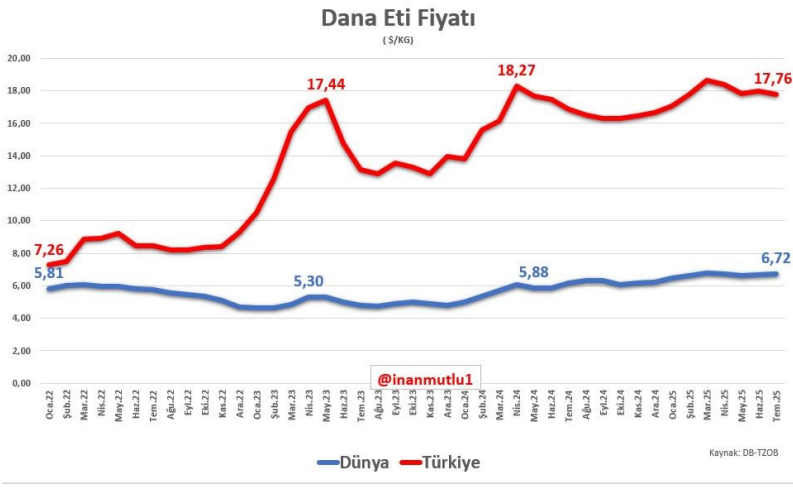
* * *

Bugünkü konkordato haberleri:

- Yılbaşından bu yana icra dairelerindeki dosya sayısı 2.185.000 adet arttı.
- 50'den fazla ülkeye ihracat yapan, 300 iş ortağı bulunan, yıllık 600'den fazla sevkiyat gerçekleştiren Silver Pharma Ecza Deposu, konkordato ilan etti.

* * *

İnan Mutlu: 1 kg dana etinin dünyada ortalama fiyatı 6 dolar 72 sent iken, Türkiye'de 17 dolar 76 sent.

Emre Alkin: Yatırımcının kimsenin inanmadığı TÜFE hedef ya da tahminlerine baktığı yok. Sadece döviz kurlarının daha ne kadar kontrol edilebileceğini merak ediyorlar.

Döviz Cinsi Ticari Krediler şu anki ekonomi yönetimi göreve gelene kadar 125 Milyar Dolara gerilemişti 193 Milyar Dolara çıktı.

Vergi uzmanı Ozan Bingöl: Kurumlar Vergisi rekortmenlerine bakınca çok enteresan bir tablo ile karşılaşıyoruz. 2024 yılı rekortmenler listesinin ilk üç

sırası banka, geri kalanın da büyük bölümü finans kuruluşu, banka ve ticari işletmeler. Yani üretici yok, sanayici yok, üreten yok!

* * *

Hem Avrupa’da hem de Almanya’da imalat sanayi düzeliyor. İmalat PMI verileri 50 eşik değerin üzerine yani genişleme bölgesine geldi.

* * *

Türkiye’de faaliyetteki 10 model fabrikadan biri olan İzmir Model Fabrika (İzmir Uygulamalı Yetkinlik ve Dijital Dönüşüm Merkezi) 2025 yılının ilk yarısında (Ocak-Haziran) 121 firmaya verimlilik ve dönüşüm desteği verdi. Bu süreçte firmaların en çok talep ettiği hizmet “Yalın Olgunluk Değerlendirme Analizi” oldu.

İzmir Model Fabrika’nın uygulamalı eğitim modeli olan “Öğren-Dönüş” programı kapsamında 5 firmada uygulama yapıldı. Bu programda firmalar, yalın üretim tekniklerini teoride öğrenmenin ötesine geçerek, doğrudan kendi üretim hatlarında uygulama fırsatı buldu. DDX (Dijital Dönüşüm Teşhisleri) kapsamında 2 firmada dijital olgunluk seviyesi değerlendirildi. Bu

firmalar için özel dijital yol haritaları oluşturularak Endüstri 4.0'a geçiş süreçleri başlatıldı.

Otomotiv yan sanayi, küresel durgunluk, artan maliyetler ve kapasite kayıpları nedeniyle ciddi bir darboğaza girmiş durumda. Girdi fiyatlarının kesintisiz artışı ve %60'a varan faiz oranları, sektörü “alıştıka zarar eden” bir yapıya sürüklüyor. Özellikle işçilik maliyetlerinin yan sanayide toplam giderler içindeki payının %50-60'lara çıkması, sürdürülebilirliği tehdit ediyor. Maliyet baskısı, finansal daralma, Avrupa'daki durgunluk ve küresel belirsizlikler, kalıp sektöründe yaşanan kriz nedeniyle firmalar çok farklı yön ve şekillerde etkileniyor.

A-Plas Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: “Ana sanayi olarak Türkiye yeni bir oyuncu alamadı. Elimizdeki modellerle üretimi tamamlamaya çalışıyoruz. Otomotiv sanayinde 20 yıl önce global modellerin bir ayağıydık. Türkiye rekabetiliğiyle üretim üssü haline gelmişti. Gelineen noktada 30 sene önceye geri döndük. Bugün Türkiye sadece kendi başına bir model üreten ülke olmaktan ıktı. Rekabetiliğini kaybetti. Öte yandan hane halkı borçları arttı. Borçları kapatmak için kendine çıkış yolu arayan çalışanlar da tazminat alıp işi bırakma

yoluna gidiyor. Fakat şirketlerin de o tazminatları karşılayacak gücü bulunmuyor. Krizlerin mutlu olan tarafı olması lazım, ama bu krizde mutlu olan taraf yok.”

Doğuş Pres Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa İkinci: “İş hacmimiz yıl sonuna kadar dolu. 2026 da bizim için güzel görünüyor. Fakat biz niş bir alanda, katma değerli üretim yapıyoruz ve global markalarla çalışıyoruz. Öte yandan sektöre bakacak olursak iç pazarda otomobil üreticilerine üretim yapan yan sanayiler hammadde ve işçilik artışları gibi sebeplerle ciddi manada zorda. Fiyat politikalarında zarar ediyorlar. Araç talebi var ama kredi kullanılacak bir pazar yok. İç pazarda ciddi bir daralma var ve bu daralma büyüyor. Faiz oranlarında iyileşme süreci en az üç yıl sürecektir. Daralma ve işsizlik oranlarındaki artış önümüzdeki aylarda devam edecektir. 2026’nın ilk üç ayı da bu şekilde görülüyor.”

İcra İflas Kanunu’nu köklü biçimde değiştirecek taslak tamamlandı. Özellikle suiistimalleri yoğun eleştirilen konkordato sistemi yeniden yapılandırılacak. Amaç, konkordatoyu iflas erteleme yerine daha güçlü ve işlevsel bir borç yapılandırma aracı haline getirmek. İş dünyasından gelen yoğun şikâyetler (alacaklıların

korunmasız kalması, faizsiz erteleme, zincirleme iflaslar) bu düzenlemeye zemin hazırladı. Bu düzenleme kapsamında:

- **Komiserlerin rolü genişliyor:** Komiserler sadece borçlunun değil, kendi mali sorumluluklarının da denetleneceği bir mekanizma içine alınacak. Görevi ihmal veya tarafsızlığı zedeleme halinde ağır yaptırımlar gündeme gelecek.
- **Alacaklıların etkinliği artıyor:** Alacaklılar artık sürece pasif değil, aktif şekilde katılabilecek. Bu, hem güveni artıracak hem de alacakların korunmasını sağlayacak.
- **Şeffaflık ve kontrol:** Daha sıkı mali denetim, malvarlığının kötüye kullanımını önleme araçları ve şeffaflık ilkesi sisteme entegre edilecek. Böylece konkordato artık bir “zaman kazanma aracı” olmaktan çıkıp, **gerçek bir yeniden yapılandırma kurumu** haline gelecek.

*** * ***